

МЕТОДИКА НАСТАВЕ СОЦИОЛОГИЈЕ

ПРВО ПРЕДАВАЊЕ
ОКТОБАР 2020

Смисао и значај методике наставе социологије

„Само онај може управљати лађом целисходно
и право ка циљу, који је претходно стекао
теоријска знања из вештине пловљења.“

Артур Либерт: *Философија наставе*

- Разматрање смисла и значаја **методике наставе социологије** подразумева сагледавање основних специфичности, могућности и граница **методике социологије као наставне и социолошке дисциплине**.
- У идентификацији кључних појмова методике обично се полази од **педагогије** као научно утемељене теорије која се бави процесом васпитања ка **дидактици**.
- **Дидактика (општа методика)** је непосредно повезана са методикама појединих предмета које, у извјесној мјери, чине спону између теорије одређеног предмета и дидактике.
- Свака методика има **интердисциплинарни научни статус**. На једној страни је ријеч о **педагошкој компоненти**, а на другој о сасвим одређеном **садржају дате дисциплине**. Интердисциплинарни карактер методика не доводи у питање њихову аутономност као научних подручја.

- Не спорећи основаност овог приступа у расвјетљавању продукције васпитно-образовног процеса из угла педагошке теорије, указујемо и на филозофски релевантну димензију, која своје полазиште темељи на **филозофији наставе**.
- ***Филозофија наставе*** (термин је Либертов) обухвата промишљање циљева васпитања и наставе, као и поступака којим се ти циљеви могу остварити.
- Одговор на питање да ли филозофски приступ васпитању уопште, а самим тим и настави, припада филозофији или педагогији упућује на **узајамну повезаност филозофије и педагогије које се сусрећу на истим питањима**.

Предмет, циљ и задаци - основне специфичности

- Методика наставе социологије је условљена природом саме социологије и специфичностима социологије као наставног предмета. Утолико је методика као **методичка пракса** саставни дио васпитно-образовног процеса, независно од тога да ли је и у којој мјери тога свјестан онај ко тај процес изводи.
- ***Методика наставе социологије може се одредити као начин увођења у социологију, односно као теорија увођења у социологију.***
- Она истовремено значи и **упућивање у теорију и праксу учења и поучавања** и утолико можемо говорити о њеној **теоријској и практичној димензији**, имајући при том у виду битну одредбу наставе као праксе социологије.

- Да би била увођење у социолошки начин мишљења, настава социологије мора бити **дијалог, процес развијања самосталног и критичког мишљења ученика**, а не давање готових одговора, монолог и репродукција изложеног.
- Смисао наставе социологије, дакле, није само у томе да ученик стекне доксографско знање, већ да подстакне развој његових умних способности.
- Социологија је општа, теоријска и основна наука о људском друштву као цјелини друштвених појава, наука о систему друштвених односа и односа друштва према природи и, коначно, наука о друштвеном развоју.

- **Циљ** наставе социологије је да ученици упознају основне појмове и садржаје социолошке науке, а **задатак** да цјеловитије схвате друштво, друштвени живот и положај човјека.
- Ријеч је, дакле, о томе да ученици не уче готова знања, већ како се долази до сазнања.
- Умјесто улоге пасивних слушалаца и прималаца информација које треба упамтити и репродуковати ученици на овај начин уче мислити. А учење је, сјетимо се Виготског, *„само онда добро када претходи развитуку. Тада се оно буди и изазива цео низ функција које сазревају и налазе се у зони наредног развитака.”* (Виготски, 1977: 259)

Предмет, циљ и задаци методике социологије детерминисани су предметом, циљем и задацима социологије као наставног предмета.

- **Предмет истраживања методике социологије** одређен је програмским садржајима социологије, планирањем наставног рада, организацијом наставе и вредновањем знања ученика.
- **Задатак методике социологије** је теоријско расвјетљавање питања која се тичу најефикасније реализације наставе социологије, потом осмишљавање повезивања теоријске мисли и њене практичне примјене, као и разматрање различитих методичких рјешења за реализацију програмских захтјева.
- **Циљ методике наставе социологије** јесте да буде у функцији оспособљавања будућег наставника за поучавање ученика у правцу развијања способности критичког мишљења, интелектуалног осамостаљивања и њиховог укупног духовног развитака.

„ Душа која нема одређен циљ залута, јер...
бити свугде значи не бити нигде.“

Монтењ: *Огледи*

Литература:

С. Гвозденовић: *Методика наставе социологије*, Универзитет
Црне Горе, ЗУНС, Подгорица, 2006. (стр. 17-19)